

Pyhäjärvi

Maanantaina 22. toukokuuta 2006

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 5 • 51. vuosikerta

Suoniemelle muuttaneiden siirtokarjalaisten 60-vuotisjuhla

Karjalaisten evakoiden tuloa Suoniemen kuntaan muisteltiin arvokkaassa juhlassa 23.4. Maurin seurakuntakodissa. Suoniemi on vuodesta 1973 kuulunut Nokian kaupunkiin. Maurin seurakuntatalo on ollut karjalaisten keskeinen kokoontumispaikka koko 60 vuoden ajan. Noin 10 vuotta sitten vietettiin maassamme valtakunnallista asutustoiminnan vuotta. Nokiallakin juhlatilaisuuden jälkeen kiinnitettiin Maurin seurakuntakodin seinään muistolaatta kertomaan asutustoiminnasta Suoniemellä.

Pienen 1800-asukkaan Suoniemen kuntaan sijoitettiin sodan jälkeen Vpl. Pyhäjärven maatalousväestöä, melkein kokonaisuudessaan Noitermaan kylä. Heidän lisäksi myös muita karjalaisia ja eri ammattien edustajia. Alueella olevien Kuljun ja Kauniaisten kartanon maista perustettiin 53 siirtolaistilaa, joista 50 pyhäjärveläisille.

Silloinen Suoniemen sosiaalishteeri Hilka Havela muisteli tätä aikaa näin. "Muistan kun pyhäjärveläiset evakot tulivat Suoniemelle. Entinen hiljainen kunta muuttui hetkessä eloisaksi. Koulut täyttyivät lapsista. Tuli kauppiaita, yrittäjiä, maanviljelijöitä ja heidän mukanaan vireää harrastustoimintaa. Tietysti he määrällään tulivat myös poliittisen vallan käyttäjiksi niin kunnassa kuin seurakunnassa, mutta yhteistyökykyisinä he omaksuivat uuden kotikuntansa edun myös omana etunaan. Kyllä se oli hienoa aikaa."

Maurin seurakuntakodissa järjestetyn juhlan ohjelmassa oli messu ja kiitosjuhla, jonka järjestäjänä olivat Suoniemen Raittiusseura (entinen Noitermaan Raittiusseura), Kuloveden kyläry ja Nokian seurakunta.

Juhlamessu

Juhlamessussa saarnasi Nokian kappalainen, rovasti *Juhani Marjokorpi*. Kanttorina *Esko Välimäki* ja epistolateksti luki *Anna-Liisa Heikkilä*. Epistolatekstin välillä yksinlaulua esitti *Taavi Kir-*



Juhlaesitelmän piti filosofian-kauppatieteiden maisteri Kirsti Naskali. Esitelmä on sivulla 6.



Opettaja Anna-Liisa Heikkilä toivotti tervetulleeksi.

ves. Kolehadin tuotto kannettiin kirkon yhteisvastuukeräykseen. Messun päätti yhteinen ehtoollinen, johon osallistui koko salintäytteen kirkkokansa aina lapsia myöten.

Erään iäkkään karjalaisemännän toteamus messusta: "Ainaha mei pyhäjärveläisiä juhlis on jumalanpalvelus. Vanha Wiika totes jo Pyhäjärvel rippikoulu, viehkatiet ja Jumala sanast ei pie luopuu. Paljost ollaa jouvuttu luopumaa, mut nyt ollaa kiitollisii, et näiki hyväst on mänt."

Messun jälkeen juotiin

kirkkokahvit ja tietysti pöydässä oli runsain mitoin pöörakoita.

Kiitosjuhla

Juhla aloitettiin Karjalaisten laululla. Tervehdyssanoisinaan *Anna-Liisa Heikkilä* totesi mm. seuraavaa. "Tasan 60 vuotta sitten suoniemeläiset ja pyhäjärveläiset kohetasivat. Keväällä 1946 alkoi Pyhäjärven asukkaita Noitermaan, Alakylän ja Kiima-järven kylästä suunnata asemalle nimeltä Siuro ja sieltä Kuljun ja Kauniaisten kyliin, jokunen perhe myös pappi-

lan maille Kuloveden vastarannalle.

Tänään täällä Maurilla pidettävissä tilaisuuksissa tahdotaan kunnioittaa muistoa sitä sukupolvea, isä ja äitejä, joiden osana oli luopua kodeistaan ja kotiseudustaan ja aloittaa ikään kuin uuden elämän rakentaminen heille oudoissa oloissa. Ollaan myös kiitolliset siitä, että kuluneiden vuosikymmenien aikana on saatu ystäviä ja hyviä naapureita puolin ja toisin suoniemeläisten ja pyhäjärveläisten kesken, monien perheiden kesken sukulaisiakin. Saimme uuden kotiseudun. Vaikka Karjala-kaipuu on lähtemättömästi sielussamme, on vapaa isänmaa ja tämä kotiseutu suuri kiitoksen aihe.

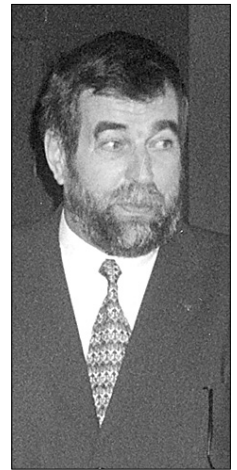
Vuosituhansien aikana on yhä uudelleen eri syistä jäänyt ihmisiä kodittomiksi, mutta aikanaan asiat ovat korjaantuneet. Tästä kertoo psalmin kirjoittaja psalmissa 107. Teksti sopii mielestäni tähänkin tilaisuuteen: "Jotkut heistä harhailivat aavikolla eivätkä löytäneet kaupunkia, johon asettua asumaan. Heitä vaivasi jano ja nälkä, he olivat nääntymäisillä. Mutta hädässään he huusivat avuksi Herraa, ja Herra päästi heidät ahdingosta. Hän osoitti heille tien, ja niin he löysivät kaupungin, jossa asua. Kiitäkööt he Herraa hyvyydestään."

Hyvät tilaisuuteen saapuneet, muistellaan ja ollaan kiitolliset."

Kerttu Nuukkanen lausui V.A. Koskenniemen runon Vanha Markku.

Juhlaesitelmän piti filosofian- ja kauppatieteiden maisteri *Kirsti Naskali*. Hän oli opiskeluaikoinaan tehnyt Tampereen yliopistossa Suomen historian proseminari-esitelmän aiheesta "Karjalaisten asuttaminen Suoniemelle." Tiivistettyyn esitelmään oli lisätyä asutustilojen tämänpäiväisen tilanne. Esitelmä julkaistaan toisaalla lehdestä.

Tuulikki Puranen lausoi Satu Sointu-Siltasen säestyksellä Laps olen Karjalan Muisteloita esittivät *Heli Vihottula* os. Felin ja *Hilka Jäntti* os. Heikkonen. He lukivat vanhempiensa kirjeitä ja



Insinööri Esko Pulakka juonsi tilaisuuden.

päiväkirjamerkintöjä Suoniemelle tulon alkuvuosilta. *Eila Naskali* kertoi omia koulumuistojaan ja *Pirjo Kii-ala* os. Kaasalainen muisteli työvuosiaan Suoniemen kunnanvirastossa. Kiikoisista tulleen Pirjon työnsaanti oli vaikuttanut silloinen pyhäjärveläinen kunnanhallituksen puheenjohtaja. *Aino Honkala* os. Pulakka lausui kirjoittamansa runon Muistojen Pyhäjärvi.

Päättösanat esitti Kulovedet Kylät yhdistyksen puheenjohtaja *Risto Sorri*. Tilaisuus päättyi menneitä muistellen Satakuntalaisten lauluun. Nykyisin alue kuuluu Pirkanmaahan. Juhlan juonsi *Esko Pulakka*.

Juhlan jälkeen vietiin seurakuntakodin viereiselle Maurin hautausmaalle kynttilät jokaisen poisnukkuneen karjalaisen haudalle. Niin myös ompelija *Olga Löytjosen* haudalle, joka testamenttasi 1971 jäämistönsä Pyhän-Säätiölle. Sen varoista on tuettu Pyhäjärven kansallispuvun tutkimusta sekä jaettu stipendejä vähävaraisille pyhäjärveläisille opiskelijoille.

SALME RINTALA

22.5.2006



Pyhäjärveläisesineet museossa

Tyrvään seudun Museon ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön välillä on jo vuosikymmenien ajan vallinnut erittäin hyvä yhteistyö. Säätiömme johdossa 1950-1960 luvuilla olleet varsin kaukonäköiset henkilöt Matti Hiinkasen johdolla saivat neuvoteltua silloisen kotiseutuyhdistyksen kanssa Tyrvään museoon erityisen Pyhäjärviosaston. Lyhyessä ajassa saatiin tallennettua varsin näyttävä kokoelma entiseltä kotiseudulta pelastettu esineistöä.

Museon tultua aikanaan kunnallistettua hyvä yhteistyö on edelleen jatkunut nyt Vammalan kaupungin alaisen museotoimen kanssa. Museonhoitaja Esko Pietilä otti meidän pyhäjärveläiset siipensä suojaan ja hänen jäätyään eläkkeelle museonjohtaja Pekka Koskisen johdolla on esineistö edelleen laajentunut ja parikin erittäin onnistunutta valokuvanäyttelyä on saatu yhteistoiminnassa aikaan kertomaan nykypolville millaista Pyhäjärvellä oli ennen sotia ja millaista siellä on nyt.

Säätiömme taholta on viime vuosien aikana esitetty huolestumista siitä, että osaston käyttöön varattu pysyvästila on käynyt hyvinkin ahtaaksi. Vain osa esineistöä on pystytty sijoittamaan jatkuvasti näytteille. Vaikka kaikki museoon lahjoitettu esineistöä on tarkoin kortistoitu esineistön ollessa varastoituna eri sijoituspaikkoihin niiden nopea esille ottaminen ja tarkastelu on tuottanut hieman ongelmia.

Nyt on luvassa varsin merkittävä parannus asiaan. Museonjohtaja Pekka Koskisen ja säätiön edustajien kesken käydyissä neuvotteluissa Pyhäjärvi-osasto on laajentumassa myöskin museon yläkerrassa oleviin tiloihin. Museonjohtaja Pekka Koskisen on todennut useaan otteeseen, että museon tarkoituksena ei koskaan ole pitää kaikkea esineistöä yhtä aikaa nähtävillä. Elävä museotoiminta perustuu erityisiin paitsi pysyvästi esillä olevaan esineistöön myöskin erikoisnäyttelyihin ja teemoihin, jolloin juuri sillä kertaa esillä olevat asiat valmistellaan perinpohjaisesti taustatietoineen. Museolle ei riitä se, että jokin esine tunnetaan nimeltä ja mainitaan sen olevan kotoisin Pyhäjärvellä. Pitäisi selvittää mitä esineellä on tehty, kuka sen on valmistanut ja miten se on esineen lahjoittajalle joutunut.

Vuoden 2007 aikana onkin tarkoitus ottaa käyttöön lisätilat museon yläkerrassa. Ensimmäinen teemanäyttely tulee käsittelemään pyhäjärveläisten kalastusta. Näyttelyn yhteydessä kerrotaan mitä eri kalalajeja Pyhäjärven eri järvistä, lammissa, joissa ja puroissa sekä Laatokasta oli ja miten niitä pyydettiin. Jo nyt museon varastoista löytyy pyhäjärveläistä kalastusvälineistöä ja valokuvasuurennauskin ko. aineistoa on tarkoitus vielä havainnollistaa. Myöskin pyhäjärveläisistä kodeista löytyy varmasti vielä runsaasti kalastusvälineistöä museoon lahjoitettavaksi tai ko. näyttelyyn lainattavaksi.

Yhtenä laajana uudistuksena on myöskin kartoittaa nykyinen museon pyhäjärveläisesineistö tietokonepohjaiseksi uudeksi kortistiksi ja ainakin osa esineistöä valokuvataan digitaaliseen muotoon. Näin esineistön voidaan hyödyntää mm. internetin välityksellä. Taltioimisen arvoista on myöskin esim. vanhoista Vpl. Pyhäjärvillehdistä taltioida kalastus-saaliita, kalastustapoja ja pyyntivälineitä.

Kerromme Vpl. Pyhäjärvillehden palstoilla aikanaan lisää ko. museohankkeen kehityksistä.

REINO ÄIKIÄ

Pyhäjärveläisiä Vammalan seurakunnassa

Kauniina toukokuusena tiistaina kokoontui iloisesti keskustelevala naisryhmä Vammalan seurakuntakeskuksen virastoon. Ryhmän kokoaajana ja johtajana toimi seurakuntapastori **Mirja Tenkanen**, joka on virassaan Vammalassa toiminut vuodesta 1984. Naisryhmään kiilautui myöskin Vpl. Pyhäjärvillehden toimittaja Reino Äikiä kameroineen.

Mirjan esittelyssä todettiin paikalla olleen seuraavat henkilöt:

Eija Kuusisto, o.s. Kotilahi kertoi omaavansa pyhäjärveläistaustansa äitinsä Elvin (o.s. Tikka) kautta. Pyhäjärvellä ei Eija ole vielä käynyt, mutta Laatokalla ja Valamon luostarissa on tullut käytyä. Hän toimii seurakunnan kirkkoherranvirastossa toimistosihteerinä. Pyhäkylän koulupiiriin kirjatoimikunnan edustajien kanssa viime keväänä tutustumismatkalla lakkautettujen seurakuntien keskusrekisterissä Mikkelissä. Mitä karjalaisuus on merkinnyt Eijalle? No aivan ensimmäiseksi karjalampiirakoita ja haastamista. Myöskin pyhäjärveläinen marittaimikunta on tullut tutuksi.

Sanna Karoliina Loimusalo on toiminut muuttaman viikon ajan teologiharjoittelijana Vammalan seurakunnassa. Mielenkiintoinen oleskelu on tämän viikon jälkeen päättymässä ja siirty-

minen Keski-Suomeen on edessä. Sanna Karoliina pyhäjärveläisyys tulee isän Heikki Loimusalon, ent. Tihtiveräisen, kautta. Sanna ei myöskään ole ehtinyt vielä käydä isänsä kotiseudulla Pyhäjärven Enkkuan kylässä, mutta aikomus on kyllä tämäkin matka toteuttaa lähivuosien aikana. Sanna on opiskellut myöskin kansanperinnettä ja hän on hyvin kiinnostunut kaikista menneistä. Karjalaisia vaikutteita hän on saanut paitsi lähisuultaan myöskin hiljattain edesmenneeltä Kerttu Huuhkalta, jonka tietomäärä entisestä kotiseudusta oli

valtaisa. Kerttu opastuksella Sanna on oppinut myöskin karjalampiirakoiden ja kaurakiisselin tekemisen.

Virkailtään nuorin joukosta on **Päivi Vuoristo**, joka on aloittanut kanttorin tehtävissä Vammalan seurakunnassa 1. 5. 2006. Hän on opiskellut Turussa ja Tampereella ja on siis juuri muuttanut Vammalaan. Päivin mummo on Aili Vuoristo (o.s. Kiuru), joka asuu Harjavallassa ja on kotoisin Pyhäjärven Vernitsan kylästä. Tuttu karjalainen mies on pyhäjärveläisille myöskin Viipurissa syntynyt Päivin isä Raimo Vuoristo. Päivi on pääs-

syt käymään v. 2003 mummon ja isän mukana Pyhäjärvellä ja Vernitsalla. Kyllä matkan aikana oppi tuntemaan mummon Karjalan kaipausta paljon paremmin. Mahtava Laatokka jäi myöskin Päiville mieleen.

Näin iloisesti jätimme pyhäjärveläistaustaiset naiset jatkamaan työpäiväänsä. Eija kiiruhti seinän taakse kansliaan, Sanna ja Päivi lähtivät vanhusten leirille ja Mirja alkoi valmistautumisen samana iltana olevaan piispa Kari Mäkinen vierailuun Vammalan seurakuntaan.

REINO ÄIKIÄ



Eija Kuusisto, Mirja Tenkanen, Sanna Karoliina Loimusalo ja Päivi Vuoristo.

Äitienpäiväpuhe Huittisten vapaakirkossa

"Kun Jumala ei ehtinyt aivan kaikkialle, niin Hän loi äidin." Näin ajatteli tunnettu saksalainen psykologi Sigmund Freud.

Ja joka paikkaan ja kaikkiallehan äiti ehtii. Ja kaikki asiat hoituvat äidin avulla.

Omalla äidilläni oli seitsemän poikaa ja aviomies kokonaan ynnä navetan asukkaat ainakin osaksi hoidettavana, ja aikaa riitti kaikille. Monet tukot hän kiivini ja kannon juuriin potkittuihin varpaisiin sitoi ja vielä useammat kolhut paransi puhalattamalla. Kaikki tulivat hoidetuiksi. Olen tässä yhtenä todistena siitä. Siunaten ja kiitollisuudella muistan pitkän ja enimmältään raskaan päivätyön tehnyttä äitiäni.

Talo ja tavara peritään, mutta hyvä vaimo on lahja Herralta. Näin sanoi Salomo, ja hän oli alan asiantuntija, kuten tiedämme.

Tänne on tänään kokoontunut näitä lahjoja ja myös lahjan saajia. Ilonni on aivan vilpiltä saadessani itsekin olla lahjan saajien joukossa. Äitienpäivä on mielestäni aina kuulunut vuoden suurimpiin juhliin. Jo silloin, kun oma äitini eli, ja tuo Äinoseni oli vain suloinen haavekuva – isolla kirjaimella – äitienpäivä oli vuoden merkkitapahtuma. Ja aivan varmasti jokainen äiti ansaitsee kaiken sen huomion ja rakkauden, mitä perhe vain voi antaa ja aviomies-

ten puolelta aivan koeteltua rakkautta.

Se rakkaus oli meillä vanhemmilla ikäluokilla koetettuna, kun liejuisella tiellä syysateessa pyöräili morsianta tapaamaan. Ja toisinaan työnteli pyörää, kun sota-ajan jälkeiset kumit haajosivat yhtenä. Pahainen karbiidilyhyt valaisi matkan tekoa, jos valaisi, mutta silmät säteilivät, ja siinä valosia sitä matkaa tehtiin.

Ja kuinkas se kansallisruonilija sanookaan tällaisesta matkan teosta: "Sotkana hän jätet poikki soutaa, yli vuorten kaarneen siivin kii-tää".

Niin sitä vain mentiin, ja arvannette, että rakkautta sitä tarvittiin pyörän rungolla istumiseenkin kuoppaisella tiellä. Asfaltti oli siihen aikaan tuntematonta. Mutta "Amor vincit omnia", "Rakkaus kaikki voittaa" sanoivat jo vanhat roomalaiset aikoi-naan. Voittaa jopa syysateesta kuraisen ja kuoppaisen tienkin. Pankas nuorempi polvi joskus koittaen. Parikymmentä kilometriä saattoi hyvin tulla matkaa yhteen suuntaan, koska keskustat olivat paljon pienempiä kuin tänä päivänä.

Eikä se lempeä lankoja pitkin silloin liikkunut, sillä puhelimia oli harvassa. Rakkaus oli huomattavassa määrin sidottu pahaan polkupyörään, ja pyörä taas oli kumien kautta sidoksissa kansanhuoltoministeriöön, joka ylipäätään säännöstelyviranomaisena oli tavallaan

pyörän kumien kautta liiallisten tunteiden rauhoittelijana.

Kaikesta säännöstelystä huolimatta tunteet roihuivat. Liekö niitä hamstrattu jostakin kuten kaikkea muutakin? Siinä voisi olla hyvä tutkimuksen ja väitöskirjan aihe jollekin erikoistutkijalle.

Se oli silloin. Nyt hypätään autoon ja porhalletaan kurvit kahdella pyörällä morsiamen luo. Mitä rakkautta siihen tarvitaan? Tippa bensaa ja sillä siisti. Kohta kai nämä hommat hoidetaan tietokonepäätteellä.

Vaikka puolensa se on tässä nykyajassakin. Annan täyden tunnustuksen nuoremalle polvelle. Jos minun olisi pitänyt olla läsnä syntystapahtumassa, niin varmaan olisin pyörähtänyt. Olisi kyllä tarvittu yksi herätyslääkärei ja pari sairaanhoitajaa siitä virvoittamaan ja parin viikon toipumisloma ynnä runsaasti rauhoittavia pillereitä hermojärkytykseen toipumiseen. Olisi äidillä ollut sairalaasta päästyään vauvan lisäksi mies paapot-tavana. Hiki nousee päähän jo sellaisesta ajatuksesta.

Nyt kun kesä on lähellä, ja kaikenlaiset yritit helleluttavat luonnossa, niin varmaan jokainen täällä oleva aviomies yhtyy ajatukseni, että ainakin kahdesti viikossa vi-dään äidille tunnelmallinen kukkakimppu ja kerrotaan: "Voi kun mie sinnuu sit rakastan". Nämä kesän hehku-vimmat ruusut ovat vain kal-

pea aavistus siitä sinfonias-ta, jota sieluni sinulle soitte-lee. Ja tässä varmaan toteutuu kirjaimellisesti sanan-lasku: "Suonsa hedelmistä saa kyllälti hyvää, ja ihmisen äänen kiertyvät hänen kät-tensä työt".

Siinä voi hyvinkin miehen kaulaan kiertyä vaimon hel-lät kädet, voipa olla mahdol-lisuus suukkoinkin. Onhan meillä kaikkialla näistä asioista kokemusta.

Niin, ja jos nyt kuitenkin matkan varrella sattuisi niin-kin käymään, että tulisi pientä sanaharkkaa ja toi-nen toisensa kunnioittami-sessa kilpailtaisiin neuvojen antamisessa ehkä vähän tar-peettomastikin ja ääntä ko-rottaen, niin meidän pitää muistaa, että "Tietoa rakas-taa, joka kuritusta rakastaa, ja huulten sulaisuus antaa opetukselle tehoa".

Kun näin toimitaan, rak-kaus senkun lisääntyy.

Lainaan vielä Aleksis Ki-ven ajatusta: "Miehen kelpo ja armas vaimo on hänen onnensa ihanin, hänen pa-ras ystävänsä, kultainen kunniansa, joka tekee hänen huoneensa ilon ja rauhan satamaksi. Ja sellaista vai-moa hän kohdelkoon ja pi-delköön kuin omaa silmäte-ränsä, kuin sielunsa kal-leinta aarretta."

LEO LEHTINEN

Puheen piti 14. 5. 2006 Leo Lehtinen, joka täyttää kesäl-lä 85 vuotta.

Karjalan Liiton liittovaltuusto kokoontui ansiomerkkejä jaettiin järjestöseminaarissa

Karjalatalolla 22. 4. pidetyssä Karjalan Liiton liittovaltuuston kokouksessa ja sitä seuranneessa järjestöseminaarissa nousi keskeiseksi asiaksi karjalaisuuden näkymien ja vaikuttaminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Vuoden 2005 toiminnassa olivat esillä lukuisat jäsenseurojen 60- ja 65-vuotisjuhlat ja arvokas seuratyö. Todettiin, että karjalaiset ovat olleet osaltaan rakentamassa uudenlaista eurooppalaista Suomea. Karjalaisuus ei ole jäänyt museotavaraksi, vaan eläväksi yhteiskunnalliseksi voimavaraksi.

Tavoitteena karjalaisuus yli rajojen

Liittovaltuusto hyväksyi viime liittokokouksen linjaamien tavoitteiden toteuttamisesta kertovan toimintakertomuksen, vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden vuoden 2005 toiminnasta ja tilinpäätöksestä. Vuonna 2005 suuria kulueriä aiheuttivat mm. jäsenkorttien uusiminen, liittokokoukset ja useat tietotekniikkahankkeet, mm. jäsenrekisterin uusiminen. Puheenjohtaja Laukkanen kuitenkin totei liiton talouden olevan terveellä pohjalla; tase on vahva, lainalyyhenne on hoidettu ja varallisuuden käyttö toteutuu suunnitellulla tavalla.

Viime vuoden toiminnassa painottui myös kentän pyrkimys yhteistoimintaan ja Karjala yli valtakunnan rajan yli avautuvana "yhteisenä kokemuksena". Osakulttuurien karjalaisuudesta muodostuu vahva yhteinen karjalaisuus. Vuonna 2005 Karjalan Liitto onkin lisännyt yhteistyötä useiden karjalaisten kulttuurijärjestöjen kanssa ja painottanut myös yhteistyötä Suomen Etelä- ja Pohjois-Karjalan maakun-

nissa. Karjalan kielen säilyttäminen rajakarjalaisen identiteetin peruskivenä on eräs liiton alkuperäistehtäviä, joka toisin kuin monet muut tavoitteet on vielä keskenäinen.

Tähän liittyen toimintakertomuksessa nousi esiin myös kysymys karjalan kielen säilyttämisestä rajakarjalaisen identiteetin peruskivenä. Kysymys nähtiin Karjalan Liiton alkuperäistehtävänä, joka toisin kuin useat muut saavutetut tavoitteet on yhä vaivallisesti hoidettu. Liitto tekee tässä asiassa tiivistä yhteistyötä Karjalan Kielen Seuran kanssa.

Karjalaisuus yhdistää jäsenkuntaa

Liittovaltuuston kokous jatkui järjestöseminaarina. Jär-

jestöseminaarin aluksi puheenjohtaja Laukkanen kertoi liiton kuulumisia. Hän totesi liitolle kuuluvan hyvää. Hän kiitteli seminaariväkeä arvokkaasta työstä kentällä ja muistutti, että ilman jäsenistöä ei olisi Karjalan Liittoa. Erityisen ilahduttavana hän piti nuorempien, sodan jälkeen syntyneiden, mukaantuloa toimintaan ja liiton jäseneksi.

Karjalan Liitto on toteuttanut useita sille 60 vuotta sitten määriteltyjä tehtäviä, viime vuosina keskiössä on ollut karjalainen kulttuurityö. Suomessa kansalaisjärjestötyöllä onkin pitkät perinteet, kansalaisjärjestötoiminta on eräs suomalaisen demokratian perusta. Myös EU:ssa kansalaisjärjestöt ovat esillä ja uudenlaisessa asemassa. Karjalan Liitto on

monin tavoin arvostettu kansalaisjärjestö. Viime aikoina runsas keskustelu kertoo, että myös media on löytänyt Karjalan.

Laukkanen korosti sitä, että vaikka on monia painotuksia ja keskustelua karjalaisista asioista, vaikkapa Karjalan kysymyksestä, jäsenkuntaa yhdistää karjalaisuus ja karjalainen aate. Sen takia kuulutaan ja kannattaa kuulua Karjalan Liittoon.

Palkittuja

Järjestöseminaarissa jaettiin harvinainen kunnianosoitus. Liiton entiselle varapuheenjohtajalle ja monipuoliselle karjalaisvaikuttajalle Sulo Maanoselle myönnettiin liiton kunniajäsenyys. Pronssiset ansiomerkit myönnettiin liiton varapuheenjohtajille Risto Kuismalle ja Esko Kurviselle.

Kultaisen ansiomerkin sai mm. Antero Pärssinen Vpl. Pyhäjärveltä. Hän on toiminut Pyhäjärvi-Säätiön hallinnossa vuodesta 1983 lähtien ja on tällä hetkellä hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Pro Carelia -ansiomerkki myönnettiin tänä vuonna ansiotuneelle karjalaisvaikuttajalle ja uraauurtavalle Karjala-tutkimuksen tekijälle, professori Heikki Kirkselle.

Anton Talvion stipendiahastosta sai apurahan nyrkeliä Matti Koota. Hän nyrkkeilee sarjassa 48 kg ja on saavuttanut useita suomenmestaruuksia ja cupkilpailuvoittoja. Matin vanhemmat ovat Arja ja Veli Koota, isovanhemmat Laura

ja Reijo Orhanen (Konnitsa).

Made in Karelia, Finland karjalaisten maakuntatuotteiden tunnukseksi

Karjalan Liiton myöntämän Pro Carelia -mitalin saanut professori Heikki Kirkinen ehdottaa, että Pohjois- ja Etelä-Karjalan maakuntien yhteisen keä tulee kehittää siten, että maakunnat koetaan Suomen Karjalan organisaation osiksi. Pohjois- ja Etelä-Karjala ovat tärkeitä alueita, kun selkeytetään tietoisuutta Karjalan merkityksestä Suomen tulevaisuuden rakentamisessa.

Professori Kirkinen toivoi, että tulevaisuudessa karjalainen yrittäjä sekä Imatralle että Ilomantsissa voi signeerata tuotteensa tehdyksi Suomen Karjalassa: MADE IN KARELIA, FINLAND.

Karjalan Liiton järjestöseminaarissa pitämässään kiitospuheessa Kirkinen ehdottaa myös karjalaisen kulttuurin neuvottelupäivien järjestämistä. Neuvottelupäivien tarkoituksena olisi suunnitella yhteistyön tavoitteita, päälinjoja ja menettelyjä karjalaisuuden ja karjalaisen kulttuurin suhteen. Alkuna voisi olla esimerkiksi Karjalan Liiton, Karjalan Siivestysseuran ja Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran yhteinen seminaari, jossa keskusteltaisiin yhteisistä tavoitteista, työnjaosta ja työmuotojen kehittämisestä.

Kirkinen perustelee ehdotustaan sillä, että Suomessa toimii vahvoja karjalaisia kansalaisjärjestöjä, kuten satavuotias Karjalan Siivestysseura ja 66-vuotias Karjalan Liitto sekä 56-vuotias Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran toimintaryhmineen.

Lisäksi toimivat erilaiset karjalaiset nuoris- ja kulttuurijärjestöt sekä opiskelijajärjestöt. Taustatukena järjestöillä on laaja kansalaisverkosto karjalaisperäisiä asukkaita kaikkialla maassamme. Monenlaisia karjalaisia kulttuuritapahtumia järjestetään joka vuosi eri puolilla Suomea.

Larin Paraske -esitys kruunasi seminaarin

Karjalan Liiton kolmivuotis- teema on Karelianismi, karjalaisuus, Suomi. Teemaan liittyen nähtiin järjestöseminaarissa Ritva Holmbergin käsikirjoittama ja ohjaama pienoisnäytelmä Larin Paraske - rautamuurahaisten sukua. Näyttelijöinä olivat Eeva Litmanen ja Karoliina Franck sekä säestäjänä muusikko Vilma Timonen.

MERVI PIIPPONEN



Liittovaltuuston puheenjohtaja Matti Puhakka, Pro Karelia -mitalilla palkittu Heikki Kirkinen ja Karjalan Liiton hallituksen puheenjohtaja Markku Laukkanen.



Antero Pärssinen.



Matti Koota.



Kaarina Pärssinen, Antero Pärssinen, Yrjö S. Kaasalainen ja Reino Äikiä edustivat pyhäjärveläisiä järjestöjä.

Karjalaiset Kesäjuhlat Haminassa 16.-18.6.2006

Kerttu Mirjam HUUKKA

* 20. 3. 1915 Vpl. Pyhäjärvi
† 13. 4. 2006 Hämeenkyrö

Kaipaushella muistaen

**Irja ja Rafael
Mervi ja Matti
Kristiina
ystävät**



*Herra on minun paimeneni
ei minulta mitään puutu.*

Siunaus toimitettu Hämeenkyrössä 29. 4. 2006.

Rakas puolisoni, isämme
ja äijämme

Olli Seppo Untamo INKINEN

* 8.2.1948 Huittisissa
† 1.5.2006 kotona Säkylässä

Suunnattomasti ikävöiden

**Marja
Johanna ja työt
Juha ja Elina
sisaret ja veli perheineen
Irja ja Viljam
muut sukulaiset ja ystävät**

*Meidän sielumme ovat kuin kohtalon tuulen
armoilla olevat herkätkä kukat. Ne väriävät
aamutulessa ja taivuttavat kukkalatvansa
taivaan kostuttaessa niitä kastehelmillä.*

(Kahlil Gibran)

*Maailman paras äijämme,
tähtiin sinulle vilkutamme.*

**Äijän pikku kullannuput
Jasmin, Mimosa ja Mona**

Rakkaamme on siunattu haudan lepoon 13.5.2006.
Sydämeelliset kiitokset osanotosta ja myötäelämisestä
suuressa surussamme.

Oltiin kinkereillä. Kylälukuset eivät jääneet kylille Pyhäjärvelle taikka muistoihin, niitä pidetään edelleen keskeisenä työmuotona seurakunnissamme talvisena paaston aikana. Ehkä ne eivät ole ulkosilta puitteistaan niin kattavia ja maittavia kuin ennen, mutta sisällössä pyritään edelleen kristillisen uskomme ytimeen.

Aiheena oli Jumalan kymmenen käskyä. Oltiin siis pyhän uskomme ytimessä. Aiheetta käsiteltiin, käskyjä myöskin kuulusteltiin. Papin mielestä käskyt osattiin: "Minä olen Herra sinun Jumalasi. Älä pidä muita Jumalia". Ensimmäiseen käskyyn muistettiin myöskin selitys: "Meidän tulee yli kaiken perustaa ja rakastaa Jumalaa ja turvautua yksin Häneen". Pappi kertoi uskomme isän Martti Lutherin sanoneen, että ensimmäinen käsky on tärkein. Muut ovat ikään kuin sen selitystä. Kukaan ei välttänyt vastaan. Oltiin tyy-

Kirkonsanoma

Muista minua

tyväisiä, että käskyt osattiin niin kuin ne oli kirjoitettu. Kinkereihin liittyy vieläkin oma jännityksensä osaamisesta ja pelkonsa osaamattomuudesta.

Aiheen käsittely jatkui sovellutuksella. Ei riitä, että käskyt osataan ulkoa, niitä on osattava myös soveltaa. Jumalan käskyt ovat elämää varten. Kinkereillä on sopivaa opetella myöskin tätä puolta, katsoa vähän ihmisen kannalta.

Mikä olisi ihmisen tärkein käsky taikka pyyntö Jumalalle? Pyyntörukouksia on paljon. Sellaisia ne meidän rukouksemme tavallisimmin ovat. Pyyntöjä ne olivat kin-

kereilläkin. Monet liittivät pyyntönsä Jumalalle, että Hän antaisi terveyttä. Joku liitti pyyntönsä lapsiin, että he pärjäisivät elämässään. Kinkereitä vietettiin karjalauskodissa, joku liitti pyyntönsä kaipuuseen: että päästäisiin vielä kerran takaisin kotiin Karjalaan. Pappi ja koko kinkerväki käsitelivät esille nousseita pyyntöjä suurella ymmärtämyksellä.

Mikä olisi ihmisen ensimmäinen käsky Jumalalle? Joku kinkerväestä sanoi, että viimeinen mihin hän voi luottaa on muisti. Aikaisemmin se saattoi olla terävä ja asiat järjestyksessä ja hallinnassa, mutta nyt tuntuu, että

mitään ei löydy mistään. Kaikki on hukassa ja etsimisen takana. Jumalalle osoitetut rukouksetkin samaistuvat publikaanin parahdukseen: "Jumala, ole minulle syntiselle armollinen". Kinkervieras kertoi, että viimeisimmän ristinpääsisäisen koskettavin sana lähti ryövärin suusta: "Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi". Hän häkeltyi tästä tunnostaan: publikaanin ja ryövärin tasollako sitä nyt ollaan. Keskustelu sai uuden ulottuvuuden.

Niin päädyttiin kinkereillä yhteiseen lopputulemaan, että ihmisen ensimmäinen ja tärkein käsky Jumalalle on ryövärin sana: muista minua. Tämä muistaminen ei ole enää minun muististani kiinni ja muistamiseni varassa. Sen oivalluksen varassa koko kinkerväki siirrettiin seuraavalle kinkerialueelle vuoden päähän.

RAIMO VUORISTO

Kuolleita

Veljeni Olli Inkisen muistolle

Lähtösi tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta. Meitä olisi ollut vanhempia ja joustaampiakin. Sinä luikahdit ikäänkuin jonon ohi.

Laulussa sanotaan: "Jokainen ihminen vain elää hetken sen, sen minkä kohtalo on hänelle määräävä." Sinun kohtalosi määräsi tämän verran. Meiltä jälkeen jääviltä ei kysytty, tuliko ai-

kaa tarpeeksi vai ei.

Olit rakastava ja huolehtiva puoliso, hyvä isä ja kultainen äiji. Poikasi häät jäivät näkemättä. Näimme viikoksi syyskuussa, kun oli Korkeakosken koulutapaaminen. Lupasit tulla käymään kesällä, mutta sitä kestäi ei nyt tullutkaan.

Olit hyvä ja hauska mies. Löysit joka asiasta sen hu-

vittavan puolen. Monesti nuorena sain purra huultaani, etten olisi nauranut vakavassa tilaisuudessa, jos lohkaisit jonkun nasevan lauseen.

Olemme kuitenkin onnellisia, että saimme elää kanssasi edes tämän vähäisen ajan. Olen yrittänyt muistella lapsuuden ja nuoruuden tapahtumia. Jokaisessa

muistossa, jossa olet mukana, on joku koominen tai jopa tragikoominen komponentti. Ikävöin hersyvää huumoria.

Ensin on viiltävä tuska, sitten on syvä suru, lopuksi tulee ikuinen ikävä. Vaikka tapasimmekin harvoin, olit silti minulle rakas veli.

KAIIJA SUVELA

Kuolleita

Muistoja sedästäni Heikki Kyyrästä

Setäni syntyi 6. 8. 1931 Vpl. Pyhäjärven Tiituan kylässä maanviljelijä Juho Kyyrän ja hänen puolisonsa Marian perheeseen, johon lisäksi kuuluivat Elvi ja Eero.

Lapsuuden Heikki vietti Karjalassa, kunnes v. 1939 alkoi talvisota ja siirtolaisten vaellus länteen päin evakoksi väliaikaisina pitäjinä Alavus, Lehtimäki ja Punkalaidun

Karjalaiset ja myös Kyyrän perhe palasivat takaisin Karjalaan v. 1941 marraskuussa, jossa elämä jatkui rintaman takana kaikesta vaikeuksista huolimatta. Sitten sotaonnin kääntyi v. 1944 ja alkoi uusi evakkomatka Kyyränkin perheelle. Matkaa tehtiin nyt kävellessä mukana kaksi hevosta ja karjaa osan matkaa.

Perhe muutti v. 1946 Mouhijärvelle, ensi Uotsolaan ja

sitten v. 1948 valmistui talo Häijääseen. Maanviljelystöiden päävastuu siirtyi Heikille karjanhoidon ja kotitaloustöiden lisäksi vanhempien kuoltua ja siskon avioituttua.

Tilanne muuttui vasta v. 1981 jolloin Heikki löysi Valkeakoskelta Airi Haapaniemen ja yhteiseloa ehti kertyä melkein 25 vuotta. Kohtalo puuttui peliin 30. 3. 2006 kun Heikki sai kesken autolla ajoa sairauskohtauksen ja matka päättyi lumiseen ojaan.

Heikki oli tyypillinen suomalaismies, joka ei antanut helpolla periksi, vaan hoiti yleensä mielipiteensä loppuun saakka.

Heikki oli kuin isoveljeni. Muistot elää.

KULLERVO MATIKAINEN

Lempi os. Punkka syntyi 18.8.1916 Pyhäjärven Konnitsan kylässä. Hänet siunattiin 29.4.2006 Nokian kirkossa. Lempin vanhemmat olivat Pekka Punkka Konnitsasta ja Aino os. Poikonen Räisälästä. Perheessä oli kolme lasta, joista Lempi vanhin. Lempi oli nelivuotias, kun perhe muutti Räisälän Särkisaloon. Suomen elintaso silloin oli aivan toinen kuin tänä päivänä ja lapsetkin menivät hyvin varhain töihin. Niinpä Lempin ku 8-vuotiaana lapsenlikaksi. Mutta sitten perhettä kohtasi suru, Aino-äiti kuoli. Lempi oli silloin 12-vuotias, muut sisaret nuorempia. Lempi kertoi jälkeppään: "Kyllä sitä äitiä olisi kipeästi tarvitut vielä pitkään, mutta elämän oli jatkuttava. Sitä vaan totesi jo hyvin nuorena, että tulokoon elämään vaikka kuinka suuria vaikeuksia, niistä on vain selviydyttävä ja tehtävä työtä."

Lempi oli 18-vuotias, kun hän tuli takaisin Pyhäjärvelle. Taubilan kartanossa tarvitettiin runsaasti työvoimaa. Lempi ja hänen ystävänsä Irja ja Härkönen hyväksyttiin karjakoiksi. Kaikkiaan karjakoita oli kuusi ja apuna ma-



Lempi ja Armas Hietanen.

talousharjoittelijat Työ oli erittäin vaativaa, mutta palkka oli myös hyvä. Luontaisena oli kalustettu huone joko yksin tai toisen kanssa. Tämän lisäksi ryynejä ja jauhoja sai kuukausittain niin runsaasti, että Lempi pystyi auttamaan kotiväkeäkin.

Taubila oli silloin Suomesa ajanmukaisine laitteineen

maamme ykköstiljoja niin karjanhoidossa, siipikarjatuotannossa, metsätaloudessa kuin puutarhanhoidossa. Haastattelin Lempiä jokunen vuosi sitten Pyhäjärvillehteen Taubilan ajoista ja hän kertoi, että karjanhoidossakin oli omat hienot menetelmät, johon useat matkailijat kävivät tutustumassa.

Mutta eihän se elämä ollut pelkkää työntekoa. Nuorten tapaan tavattiin toisia nuoria. Ja Lempin sanoin, "kaikkia harrastettiin, käytiin kirkossa ja Kokkolinnassa iltaissa, molemmissa puhtaalla sydämellä".

Ja siinä elämän pyörteissä Lempin elämään käveli pitkä mies, Armas Hietanen Pyhäjärven Alakylästä. Seurusteltiin ja kun puheet ja ajatukset kävivät hyvin yhteen, heidät vihittiin 1938. Elämässä oli elämisen riemua ja kevätä. Seuraavana vuonna syntyi perheen esikoinen Yrjö. Vuosi oli muutenkin merkittävä. Syttyi talvisota. Nuori aviomies Armas lähti rintamalle, Lempi pienen lapsen kanssa evakoon, vieraiden armolle.

Seurasivat monet vaikeat vuodet. Armaksen kohdalla

raskaana käyty sota ja yhdesä kaksi kertaa jätetty oma koti. Mutta Lempin sanoin, "elämän oli vaan jatkuttava". Sotien jälkeen Hietaset saivat maatilaa Kauniaisten Meskan kylästä. Perheeseen syntyi lisää poikia, Pekka, Erkki, Ilkka ja Arto. Kauniaisissa kuului 20 vuotta ja Hietaset muuttivat Nokian keskustaan. Armas meni töihin Nokian kumitehtaalle. Lempillä oli hoitolapsia kotona. Armas puoliso nukkui pois 1990.

Lempi oli tarmokas, sisukas karjalaisnainen, jolle lapset kuin myöhemmin lastenlapset olivat todella tärkeitä. Hän ei antanut elämän vastoinkäymisten katkeroittaa mieltään, vaan säilytti iloisen ja seuralaisen luonteen loppuun asti. Hänen lähellään oli mutkattoman hyvä olla.

Meidän kaikkien elämä on rajallinen. Hyvin harvalla niin pitkä kuin Lempillä, hie-man vaille 90 vuotta. Meille on kristittyinä annettu toivo, elämä ei pääty kuolemaan. Meidän toivon kiteyttäisin täällä tutun laulun sanoihin. "Käki kukkuu siellä ja kevät on."

SALME RINTALA

Merkkipäiviä

Siviä Budd os. Haikonen

80 Serkkuni Siviä Budd täyttää heinäkuun 6 päivänä 80 vuotta Kanadassa Guelph -nimisessä kaupungissa.

Siviä Budd ent. Anapolsky os. Haikonen on syntynyt 6.7. 1926 Vpl Pyhäjärvellä. Sodan jälkeen hän muutti Siikaisiin -49 ja sieltä samana vuonna edelleen Kanadaan Montrealiin. Siviän isä Yrjö Antinpoika Haikonen syntyi 19.5. 1901 Vpl Pyhäjärvellä. Yrjö muutti Kanadaan Siviän muistaman mukaan v. 1929-1930. Yrjö vihitin avioliittoon v. 1920 Selma Tuomaantytär Hopian kanssa (s. 1900). He saivat kolme tyttäret: Anna-Liisa s. 1920 Vpl Pyhäjärvellä; Toini Selma, s. 1921 ja Siviän s. 1926.

Siviän isällä Yrjö Haikosella oli kaksi sisarta ja yksi veli: Tuomas s. 1897 Vpl Pyhäjärvellä ja Anna Maria s. 1899 Vpl Pyhäjärvellä ja äitini Ester. "iltähtenä" s. 1919 Vpl Pyhäjärvellä.

Siviältä saamani kirjeen mukaan hänen isänsä Yrjö lähti Kanadaan vv. -29-30. Ensimmäisen Port Arthurin hiilikavoksille. Suomeen hän tuli sotimaan Siviän mukaan sodan aikana ja osallistui so-



Siviä 20-vuotiaana.

taan jossakin pohjoisessa. Tämän vahvistaa Kanadan Suomalaisen historian (Yrjö Raivio), jossa todetaan, että "Tammikuun lopulla Vapaa Sana kertoi 15. Kanadan suomalaisen saapuneen Port Arthurista Torontoon, josta he aikoivat jatkaa matkaa Suomeen New Yorkin kautta. Vapaassa Sanassa luettujen mukana on Yrjö Haikonen. Siviä kertoo, että hänen isänsä oli sodassa 3-4

kuukautta ja lähti takaisin Kanadaan. Perhe ei häntä Suomessa oloaikana tavannut. Siviä lähti Kanadaan vuonna 1949 ja asui isänsä luona Montrealissa, kunnes meni naimisiin Myer Anapolskyn kanssa. He saivat kaksi lasta: pojan, Garyn s. 1959 ja tyttären, Dianen s. 1963. Siviän ensimmäinen aviopuoliso menehtyi. Siviä meni uudelleen naimisiin

Montrealissa Leonard Buddin kanssa -72 ja sen jälkeen muuttivat Ontarion, Guelphiin, jossa Siviä edelleenkin asuu.

Siviä oli 13 vuotta vanha, kun hän lähti Enkkuasta. Nuoresta iästään huolimatta hän "juoksi" työn perässä asuen mm. Keuruulla, Imatralle ja Alavudella, Nokialla ja Helsingissä. Hän ehti toimia mm. kampaaja-apulai-



Vuonna 1990 Niagaran putouksilla. Kuvassa Ester Iloa os. Haikonen ja veljentytär Siviä Budd.

sena, ravintolatyöntekijänä. Muutettuaan Kanadaan Siviä löysi isänsä aikanaan Punaisten Ristin kautta, joka laittoi ilmoituksen Kanadassa ilmestyneeseen Vapaa Sana -lehteen. Siviän isä vastasi ja pyysi Siviän luokseen asumaan.

Siviällä ja hänen miehellään oli viimeksi ennen eläkeikää pieni polynimureja valmistava tehdas. Kanadan Suomalaisen historiassa (Yrjö Raivio, II) löytyy sivulta 174 kuvan Montrealin naiskuorosta vuonna 1950, jossa Siviän löytyy kuvan keskeltä! Haikosen suvun naisilla lie-nee ollut hyvä laulutaito, koska äitinkin lauloi hyvin usein "hyvällä äänellä".

Äitini Ester Ilo os. Haikonen piti yhteyttä Siviään kiinteästi läpi Kanadan aikojen ja he olivat muutenkin hyviä ystäviä. Äitini oli Siviän tati, mutta ikäeroahan heillä ei ollut kuin reilut seitsemän vuotta.

Me kaikki suomalaiset sukulaiset ja ystävät onnittelemme Siviää lämpimästi merkkipäivänä ja toivomme, että tämä pieni yllätys Pyhäjärvi-lehdessä on mieleen.

Rakkain terveisin,
SIRPA ILOLA

Meeri Kuusisto

70 Meeri Kuusisto o.s. Huppunen täyttää 70 vuotta 29. 5. 2006. Meeri on syntynyt Vpl. Pyhäjärven Pyhäkylässä ja tehnyt elämäntyönsä Helsingissä asuen. Hän on toiminut useita vuosia mm. Vpl. Pyhäjärvi-Seuran sihteerinä. Nykyisin Meeri asuu Heinolassa, jossa myöskin merkkipäivää juhlii perhepiirissä.



Leino Rouvinen Huittisista täyttää 85 vuotta 1.6.

Kirjat

Kirkontekijästä – kirjailijaksi

Meille monille pyhäjärveläisille tutuksi tullut Jouko Halmekoski Lahdesta on julkaissut omaelämäteoksen **Sotaorvon vala**, Pilot-kustannus Oy. Jouko Halmekoski oli mukana useilla Heikki Karttusen järjestämällä kotiseutumatoilla ja mieliimme on jäänyt Alii Sulosaaren ja Joukon seppelienlaskut Taipaleen sankaristille tai Joukon puhe kenttähaudausmaahan muistomerkkinä paljastustilaisuudessa Taipaleen Terenttilässä. Hänestä jäi mielikuva, sydämellisesti hymyilevä, runoja lausuva herrasmies, jota elämä isän menetyksestä huolimatta on



Rauhan Tempeli.

kohdellut varmasti hyvin. Sotaorvon vala kertoo tosiasiat. Teos on nimensä mukaan riipaiseva kertomus sodasta isänsä menettäneestä pojasta ja tämän kasvusta aikuisuuteen. Suunnattomasta vihasta venäläisille, joka laukeaa anteeksiantoon vasta, puristaessaan venäläisen

sotaorvon kättä. Teos kertoo järkyttävästä kokemuksesta, kun nuori aviovaimo kuolee hetkessä silmien edessä. Aviomiehen ja pienten lasten sanattomiksi jäähmetyneestä surusta. Tämän lisäksi monien kirjoittajalle läheisten ihmisten poismenosta. Kaiken tämän jäl-

keen teos kertoo kuitenkin toipumisesta, elämän onnistumisesta ja onnellisuudesta. Teoksen pohjavireenä on vahva usko, elämä kantaa, ollaan sitten laskuvarjohyp-pääjänä tai syöksylaskijana Alpeilla. Kirjassa kerrotaan myös monin valokuvoin Heikki Karttusen ja Sotavainajatoimikunnan matkoista Karjalaa.

Jouko Halmekoski on muuttanut Lahdesta syntymäpaikalleen Kalkkisiin, jonne rakensi oman talon. Kotipaikalle hän rakensi isän ja äidin muistoksi 2004 Rauhan Tempelin. Kirkon rakentamishaikeus on myös kerrottu teoksessa. Tähän mennessä kirkkoon on käynyt tutustumassa liki 2000 henkilöä. Jouko Halmekoski toivottaakin pyhäjärveläiset tervetulleeksi tutustumaan kirkkoon joko yksittäin tai ryhmänä. Soitto vain etukäteen, että tiedetään olla kotona. "Hiljennytään hetkeksi yhdessä tämän levottoman elämän keskellä, vaikkapa rauhallista musiikkia kuunnellen".

Sotaorvon vala sisältää 167 sivua ja 37 valokuvaa. Hinta 25 euroa. Teoksen voi tilata Jouko Halmekoski, Tempelintie 49, 17240 Kalkkinen. Puh. (03) 7673391.

SALME RINTALA



Klimajärveltä Herran serkukset koolla Marja-Liisa Tauti ja heikki Heinosen luona Huittisissa kesällä 2005.



Antti ja Leena Musakan tyttö syntyi 26. 7. 2005 Pietarissa suomalais-venäläisellä klinikalla. Ristiäiset pidettiin Pirkko Musakan luona Taipalsaaren Kuivaketveleessä 26. 3. 2006. Kasteen toimitti khra, rovasti Teuvo Luntinen. Vanhemmat olivat valinneet tytölle nimeksi Janina. Kummiksi oli pyydetty Sirpa ja Markku Kotiranta sekä Irmeli Pitkänen-Espoo (ei paikalla). Toivotamme kaikille Pyhäjärven lukijoille lämmintä kesää.



Kansikuvassa suomalaisten sotilaiden yhteishauta Taipaleessa. Talla Jouko Halmekoski.

Karjalaisten asuttaminen Suoniemelle

Siirtoväen pysyvä asuttaminen sodan jälkeen tapahtui maanhankintalain ja siirtoväen sijoitussuunnitelman pohjalta. MHL hyväksyttiin toukokuussa 1945 ja siirtoväen sijoitussuunnitelma valmistui kuukautta myöhemmin (kyläpohjalle tarkennettuna syyskuussa 1945).

Sijoitussuunnitelma

Sijoitussuunnitelma koski maatalousväestöä, joka oli tarkoitus sijoittaa niin, että pitäjää ja kyläyhteys, jopa naapurisuhteet säilyvät ja että sijoituspaikka olosuhteiltaan vastaa entistä kotiseutua.

Suoniemi kuului Vpl. Pyhäjärven asukkaiden sijoitusalueeseen, ja se oli suunniteltu Noitermaan kylän asukkaiden sijoitusalueeksi.

Pyhäjärvi sijaitsi Keski-Kannaksella ja rajoittui idässä Laatokkaan. Pitäjä oli melko suuri, asukkaita oli ennen talvisotaa yli 8000. Kunta oli vahvasti maatalousvaltainen. Maat olivat hiekkapitoisia ja keveitä, ilmasto oli edullinen maanviljelylle. Noitermaan kylässä oli runsas 40 taloutta, n. 250 henkeä. Kylässä asui jonkin verran myös muita kuin päätoimisia maanviljelijöitä.

Suoniemi oli melko pieni Kuloveden kahtia jakama kunta. Asukkaita oli ennen talvisotaa n. 1800 henkeä. Maatalousväestöä oli vähemmän kuin maalaiskunnissa keskimäärin. Varsinkin pitäjän pohjoispuolella oli hyvät mahdollisuudet myös teollistyydön. Pohjoispuolta hallitsivat kaksi kartanoa, Kulju ja Kauniainen. Viljelymaat olivat savimaita.

Maanhankintalaki

Maanhankintalaki koski muutakin kuin siirtoväkeä, koska sillä täydennettiin itseensäyden alkuajan maatalousuudistusta, Lex Kalliota.

Niinpä maansaantiin olivat oikeutettuja paitsi siirtoväki, myös mm. sotainvalidit, sotallesket ja -orvot sekä perheelliset rintamasotilaat.

Siirtoväkiperusteella oli maata oikeutettu saamaan sellainen viljelijä, joka oli saanut päätoimeentulonsa maataloudesta. Tämän lisäksi siirtoväkeen kuuluvat saattoi saada maata esim. rintamasotilasperusteella.

Maanhankintalain perusteella voitiin muodostaa eri kokoisia tiloja. Viljelystila oli tarkoitettu sellaiseksi, että keskkokoinen perhe saa siltä päätoimeentulonsa. Peltoa (valmistaa tai raivattua) sillä sai olla enintään 15 muunneltua ha ja lisäksi metsää niin, että puuta sai oman tarpeen lisäksi myyntiin. Muita tilamuotoja olivat mm. asuntoviljelystila (enintään 6 ha peltoa), asuntotila (enintään 2 ha peltoa), asuntotontti ja lisääle. Nämä pienemmät tilamuodot edellyttivät, että paikkakunnalla oli mahdollisuus lisäasuntoihin.

Jos mahdollista, tilat piti sijoittaa niin, että ne muodostivat asutusryhmiä.

Asutustoiminnan organisointi

Asuttamisen toteutettiin paikallisesti maanlunastuslautakuntien ja asukkaanoittolautakuntien kautta.

Maanlunastuslautakunnat perustivat tilat ja asukkaanoittolautakunnat päättivät hakemusten perusteella, ketä millekin tilalle sijoitettiin.

Maanlunastuslautakunta

Suoniemi kuului yhdessä Kiikan, Tyrvään ja Karkun kanssa 25. maanlunastuslautakuntaan. Se aloitti toimintansa kesällä jo 1945 ja lopetti v. 1953, jolloin keskenajaiset asiat siirrettiin Poriin hoidettavaksi.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi maanmittausinsinööri Pekka Saarelainen, maan luovuttajia edusti tyrväläinen maanviljelijä Pohjola. Maan saajia edustivat pyhäjärveläinen maanviljelijä Matti Hinkkanen tai sakolalainen maanviljelijä Aapron Koiranen, jotka molemmat asuivat Tyrväällä.

Asukkaanoittolautakunta

Asukkaanoittolautakunnan puheenjohtajana toimi agronomi Tunturi, siirtoväkeä edustivat Pekka Pulakka ja Martti Matikainen Pyhäjärven Noitermaasta sekä Erkki Lindroos Pyhäjärven Alakylästä.

Hallintosopimukset

Kun tila oli saanut asukkaat, maanviljelys- tai talousseura laati asukkaan kanssa tilasta hallintosopimuksen viideksi vuodeksi. Maatalousseuran keskusliitto huolehti tämän jälkeen yhdessä asukkaan kanssa rakennus- ja rai-vaussuunnitelman toimeenpanosta.

Toiminta oli siis (ainakin paperilla) suunnitelmallista ja hyvin organisoitua.

Kun hallintosopimus meni umpeen viiden vuoden kuluksi, allekirjoitettiin kaup- pakirja tai jatkettiin hallinta-

sopimusta, jos rakennus- ja rai-vaustyöt olivat vielä pahasti kesken.

Kauppan yhteydessä määrättiin tilan hinta. Perustana oli paikkakunnan kohtuullinen vuoden 1944 lopun käypä hinta.

Maan hinta

Maanhankintatarkoituksiin piti käyttää ensi sijassa valtion maata ja vapaaehtoisin kaupoin saatavaa maata. Sen jälkeen pakkolunastettiin ensin rappiitiloista, julkisyhteisöiltä ja lopulta myös yksityisiltä maanviljelijöiltä.

Koko maan tasolla yli puolet lunastettavasta maasta (52 %) tuli valtion maista, 1/4 (24 %) saatiin vapaaehtoisilla kaupoilla ja 1/4 (24 %) pakkolunastettiin. Valtion maan osuus oli suurin Pohjois-Suomessa. Etelä-Suomessa pääpaino tuli varsinaisen viljelijäväestön osalle.

Pakkolunastettava määrä kasvoi suhteessa tilan pinta-alaan nähden, ja koska varsinaisesti tiloja, joilla oli yli 50 ha peltoa. Jos peltoa oli alle 25 ha, ei tarvinnut luovuttaa lainkaan. Ensimmäisessä piti ottaa tilojen laita-alueita ja erillään sijaitsevia osia.

Suoniemellä kunta ja seurakunta omistivat vain vähän maata, 25-50 peltohehtaarin tiloja oli kymmenkunta (9) ja yli 50 ha peltoa oli vain kolmella tilalla. Näin ollen luovutusvelvollisuus tuli Suoniemellä vain muutaman tilan osaksi. Kaikkiaan Suoniemellä pakkolunastettiin maata kuitenkin n. 1240 ha eli varsin paljon. Siitä lähes 90 % (88 %) eli 1080 ha tuli Kuljun ja Kauniaisten kartanoista. Lisäksi ainakin Kuljun kartano teki ennen pakkolunastuksia joitakin vapaaehtoisia kauppia.

Korvaus pakkolunastuksista ja vapaaehtoisista kaupoista maksettiin 10-15 vuoden kuluksi eräntyyvillä valtion velkasitoumuksilla.

Muodostetut tilat

Suoniemelle muodostettiin pakkolunastetuista maista yli 90 erilaista tilaa ja aluetta, joista yli puolet (53) tuli siir-

tolaisille. Siirtoväen tiloista 2/3 (38) oli viljelystiloja ja 1/3 (14) pienempiä tiloja (9 asuntoviljelystiloja ja 5 asuntotiloja). Siirtolaisiloista 24 sijaitsi Kauniaisten kylässä, 21 Kuljun kylässä, 1 Pakkalassa ja 6 Kuloveden eteläpuolella, jossa maa saatiin suurimmaksi osaksi seurakunnan maista.

Siirtoväen täältä saamiin viljelystilojen keskipinta-ala oli 32 ha, josta valmistaa peltoa oli 7 ha, maatalouskelpoista maata (sisis sellaista josta saattoi raivata peltoa) 3 ha ja metsää 22 ha.

Siirtoväen Suoniemeltä saamiin viljelystilojen keskipinta-ala oli n. 15 ha pienempi kuin vastaavien tilojen koko maan tasolla. Tämä tunnetaan erikoiselta, mutta selitys on se, että täällä ei ollut suuria suoalueita eikä muitaakaan isoja raivattavia alueita, viljelyskelpoinen maa otettu täällä melko tarkkaan käyttöön jo aikaisemmin.

Ensimmäiset hallintasopimukset Suoniemellä tehtiin toukokuun alussa 1946, siis lähes tasan 60 vuotta sitten. Seuraavan 1,5 vuoden aikana (lokakuuhun 1947 mennessä) oli tehty jo 2/3 siirtoväen sopimuksista, joten suurin osa siirtolaisviljelijöistä pääsi melko pian vakituksille asuinpaikoille ja sai rakennus- ja rai-vaustyöt alkuun. Sillä oli suuri merkitys paitsi henkisesti myös elintarvikehuollon kannalta.

Yli puolelle tiloista tehtiin Suoniemellä kauppakirja ensimmäisen 5-vuotiskauden jälkeen. Viimeinen kauppakirja allekirjoitettiin v. 1962.

Useimmilla tiloilla ei ollut rakennuksia. Lisäksi osaan tiloista piti raivata lisää peltoa. Alkuvuodet olivatkin kiihkeää rakentamisen ja rai-vaamisen aikaa. On nykyään vaikea käsittää sitä ruumiillisen työn määrää, joka jouduttiin tekemään. Mm. rakennusten perustukset kaivettiin lapiolla, kannot revittiin maasta hevos- ja miesvoimin. Koneita ei juurikaan ollut ja niitä oli hankala saada, koska teollisuustuotanto meni sotakorvauksiin. (Ainakin Kuljun kylälle hankittiin joitakin yhteisiä koneita,

muistan traktorin ja puimakoneen.)

Myös puute rakennustarvikkeista hankaloitti ja hidasti työtä, joten monesti rakentamista jouduttiin jaksottamaan. Usein ensimmäinen rakennus oli pieni asuinrakennus, joka palveli myöhemmin saunana. Näitä rakennuksia on edelleenkin jäljellä useita.

Rakentamista helpottamaan syntyivät ns. tyypipiirustukset, joita oli paitsi asuinrakennuksia, myös ulkorakennuksia varten. Nyky-Suomen maisemaa sekä maaseudulla että taajamissa hallitsevat monin paikoin tutut 1 1/2 -kerroksiset talot, jotka tuntuvat nyt taas nousseen arvoon käytännöllisten ratkaisujensa vuoksi. Suurin osa niistä on rakennettu tuohon aikaan.

Siirtolaisasutus Suoniemellä

Vuoden 1950 väestölaskennassa Suoniemen asukkaista oli siirtoväkitäustaisia n. 13 %, mikä oli selvästi enemmän kuin koko maassa keskimäärin. (Nokialla osuus oli 9 % ja Tottijärvellä 7,0 %, koko maan luku oli 9 %). Useimmat muuttivat tänne vv. 1946-1947, vaikka virallisesti siirtoväkitäustaisia tänne vasta v. 1949, kun siirtoseurakunnat lakkautettiin.

Siirtoväen Suoniemeltä saamista 53 tilasta 51 tuli pyhäjärveläisille; niistä 33 Noitermaan kylän, 10 Alakylän ja 8 muiden kylien asukkailla. Kaksi perhettä tuli muualta Karjalasta.

Suodenniemelle muodostui siis runsas siirtolaisasutus, joka oli vahvasti pyhäjärveläinen ja noitermaalainen. Kun Noitermaassa oli ollut ennen talvisotaa n. 45 taloutta, Suoniemelle asettui 33 noitermaalaisperhettä. Luovut eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sotavuosien aikana joitain asukkaita oli kuollut, ja toisaalta lapset aikuistuneet ja muodostaneet omia perheitään. Siirtoväen sijoitussuunnitelman tavoite pitäjää- ja kyläyhteyden, jopa naapurisuhteiden säilymisestä toteutui siis täällä

varsin hyvin. (Mahtoi kohan toteutua yhtä hyvin missään muuallakaan?) Samoin toteutui maanhankintalain tavoite asutusryhmien muodostamisesta erit. Kuloveden pohjoispuolella. Koska Suoniemellä oli pakkolunastuskelpoista maata yli noitermaalaisen tarpeiden, tänne sijoitettiin myös muiden kylien asukkaita.

Vanhon naapurisuhteiden säilyminen auttoi sopeutumaan ja helpotti yhteistyötä vaikeina alkuvuosina, kun tiloja rakennettiin ja maita kunnostettiin. Maan laadun erilaisuuksin verrattuna Karjalaan aiheutti aluksi viljelyssä omat sopeutumisvaikeutensa.

Kuljun kylän siirtolaisilat sijaitsivat suurimmaksi osaksi Kuljun kartanon perämailla, alueella jossa ennestään oli vain vähän tiloja. Tämän vuoksi mm. tieolot olivat aluksi surkeat, eikä sähkö- tai puhelinlinjoja ollut. Tässä kohdin tilanne oli entisiin kotipaikkoihin verrattuna ihan erilainen.

Kauniaisten kartanon alueella tilat jakautuivat sekä lähemmäs silloista valtavylyä Tampere-Pori-tietä, ns. suomaahan että kauemmas kartanosta, Kauniaisten Perämaahan ja Meskan alueelle. Suomaahan alueella monet tilat perustettiin entisten torppien paikoille, joista asukkaat olivat parikymmentä vuotta aikaisemmin siirtyneet Kauniaisten Perämaahan.

Siirtoväki toi mukanaan myös omaa yhdistystoimintaansa. Mm. edelleenkin toimivat raittiusseura ja metsästysseura ovat karjalaisia perua, nyt jo täysin paikallisesti "sopeutuneina". Eritu- vuosisikymmeninä toimi erittäin aktiivisesti myös mar- tta- yhdistys, entinen Noitermaan marttayhdistys (ompe- luseurat ja joulujuhlat). Toi- saalta mentiin mukaan myös paikalliseen yhdistystoimintaan, esim. Kauniaisten kylällä pienviljelijäyhdistykseen.

Vahva paikallinen vaikut- taja tuli myös Noitermaan Osuuskassasta, joka jatkoi toimintaansa Siurossa itse- näisenä osuuspankkina 1990-luvun alkuun asti. Myös kunnallisiin ja seura- kunnallisiin luottamustoimiin siirtoväki lähti voimak- kaasti mukaan alusta lähtien.

Kun maanhankintalain 50- vuotisjuhlaa v. 1995 vietettiin Nokialla, siirtolaisiloista noin puolet oli edelleen alku- peräisten haltijoiden tai saman suvun hallussa, mutta vain osalla pääasiallinen toi- meentulo saatiin maatalou- desta.

Tilanne lienee edelleen suunnilleen samanlainen. Suuntaus pois maataloudesta on jatkunut. Yhteiskunnan rakennemuutos on pyyh- käissyt yhtä lailla siirtolaisi- lojen kuin muidenkin tilojen yli. Kuitenkin edelleen noin puolet tiloista on alkuperäis- ten "hallintasopimussuku- jen" hallussa, alkuperäisiä haltijoita on heitäkin vielä elossa joitakin.

KIRSTI NASKALI



Rukiinleikkuu Heikkosen pellolla Suoniemen Kauniaisten kylässä. Taustalla Heikkosen rakennukset, jotka valmis- tuivat 1949.

**Soutajia ja kalastajia
Pyhäjärvellä 1930-luvulla.
Valokuva Säätiön
kuva-arkistosta.**

Kalatalousneuvos, lehtemme toimitusneuvoston ja säätiömme hallinnon pitkäaikainen jäsen Mauri Vanhanen kirjoitti näin keväisin mielenkiintoisia ja usein huumorillakin höystettyjä kalajuttuja. Parikymmentä vuotta sitten hän toimitti lehtemme palstoille seuraavan jutun mikä tuonee lohtua nykyisillekin kalamiehen soutajille, muistaen vanhan sanonnan, verkonsoutaja ei koskaan kiihosta saa, joten kestävyyttä tarvitaan tänäkin päivänä.

Tsemppiä soutajille toivottaa
ERKKI PÄRSSINEN



Kalamiehen soutaja

Lukemattomat ovat ne tapaukset, joissa kalareissu loppuu äkillisesti ärräpäillä höystettyyn meteliin. Synnä on tavallisesti taitamaton kalakaveri, soutaja. Myrsky on tavallisesti suurin silloin, jos soutajana on oma vaimo. Hänellehän voi pauhata täysin estoita. Ei tarvitse olla

vieraskorea. Tuskin missään muissa inhimillisissä toiminnoissa tehdään voimasanojen suhteen syntiä niin paljon kuin verkon laskussa oman vaimon ollessa soutajana. Mikäli kysymyksessä on morsian tai tyttöystävä, on kalastustahtumissa kokonaan toisenlainen sävy.

Soutajan näkemyksiä ja kokemuksia kuvaa varsin onnistuneesti Kaija Taivainen miehelleen pitämässä puheessa Lahden Urheilukalastajien 39-vuotisjuhlassa. Puhe on julkaistu Urheilukalastus-lehdessä 7/1985.

MAURI VANHANEN

Rakas kalastava mieheni

Sinulle haluan osoittaa sana-ni tänä iltana, jolloin kalastaminen rajoittuu makupalojen onkimiseen lautaselta. On juhlailla, jota en aio pilata puhumalla pitkään, ettei juoma lasissasi lämpeäsi liikaa. Näiden sanojen keskeisenä aiheena eli punaisena siimana on kiitollisuus. Kiitän sinua siitä, että olen saanut olla oppilaanasi kalastamisen koulussa. Opintie on ollut joskus tuulinen ja kuoppainenkin. Oppilaanasi olen ollut välillä hyvinkin kovapäinen, mutta opettajan pinna on kestänyt – ainakin tähän hetkeen asti.

Liikunnan opetuksen sanotaan vähenevän peruskoulussa. Sinun koulussasi ei sellaisesta liene pelkoa. Lukuisten verkonsoudunoppituntien ansiosta olen alkanut muistuttaa Kippari-Kallea, meinaan – on tullut ruista ranteisiin. Eikä ole tarvinnut bodasta harrastaa.

Myös niin sanottu henkinen anti on ollut monipuolinen. Erityisesti olet sallinnut minun oppia uusia nimisanoja urheilukalastuksen saralla. Kalastamisen peruskoulun ala-asteella kuulin sinun kysyvän puhelimessa kalakaveriltasi, että otatko Ambassadööriin mukaan. Puhelun jälkeen kysyin, että tuleeko kalaretkelle Masan

kanssa joku Transylvaanian suurlähettiläs, vai? Nyt en enää sekoita rullaa diplomaattiin. Kun kuulen puhuttavan nyminästä ja pintaperhosta, en enää luule, että nimet välttämättä tarkoittavat iluontoisia kalaperkaajattaria. Perhojen nimimähen ne ovat, hyvän aika. Tosin koulusi perho-opetus on osoittautunut melko suppeaksi. Lienee siis parasta pyytää niin sanottua tukiovetusta Paukulta.

Sinun koulusi, rakas kalastava mieheni, ei ole käsittänyt vain fyysisen kunnan ja henkisen tietämyksen opetusta. Ohjelmaan on myös kuulunut niin sanottu mielen muokkaaminen.

Jossain vaiheessa tavalliset koululaiset joutuvat kuulun ymmärtämiskokeeseen. Sinun kouusi opetusohjelmaan liittyy lisäksi harjaantuminen luullun ymmärtämiseen.

Koulutukseen kuuluu eräänä pääaineena verkonlasku, seläminen ja -nosto. Siinä olet harjaannuttanut oppilastasi oikean soutamisen tekniikkaan. Kun karjaisit: souda vasemmalla, olen oppinut oivaltamaan, että tarkoitat omaa vasentasi. Näin ollen vetäisen oikealla airoilla ratkaisevat ve-

rot. Käsikä: pidä vene paikoil-

laan on seitsemän bf tuulessa ollut joskus hankala noudattaa. Koulutus vaatii kuitenkin kiskomaan rystyset valkeina ja leukapielet jäykkinä. Tämä alue kuuluukin koulusi liikunnalliseen puoleen. Verkkokalastuksen opetuksen on myös liittynyt niin sanottu ilmekielen tulkitseminen. Tämä liittyy mainitsemaani luullun ymmärtämiseen. Siis: kun veneen perätuhdolta tuijotat oppilastasi silmät hämmästyksellä pyöreinä, tulkitset sen sanoiksi: Kuinka joku älykääpiö voi tunaroida tuolla tavalla? Oikean kulmakarvan kohottaminen merkitsee: naiseksi pärjäsit tuosta hommasta kohtalaisesti. Katseesi kääntäminen takaviistoon ja tiukka tuijotus horisonttiin on tulkittavissa ilmaisulla: Voi itku, kaikenlaisten maakrapujen kanssa sitä joutuu vesille lähtemään. Ilmeiden tulkitseminen on alati uusiutuva oppiaine. Tämä riittää koulutuksen henkisestä puolesta.

Tässä yhteydessä kiitän myös siitä kärsivällisyydestä, mitä olet osoittanut oppilaallesi silloin kun opetuksesi on mielestäsi valunut niin sanotusti hiekkään. Et ole huutanut, vaikka olen halkaissut sormeni

sinun parhaan uistimesi koululla. Tyynesti olet katsellut, kuinka olen pudonnut kivetä koskeen häntäluu tulta iskien. Tähän asti olen kosketellut aiheetta: urheilukalastaja opettajana. Metodisihan on vanha ja tunnustettu: tee niinkuin minä teen ja niinkuin minä opetan.

Henkilökuvasi kirkastamiseksi urheilukalastajana haluan painottaa, ettei ole mikään tekstiiliurheilija. Lähtiesäsi kalastamaan vedät yllesi vaatteiden, jolla on ilmeisesti ollut kaunis ja värikäs nuoruus, mutta joka ei sitä enää muista. Se rotsi kaipaa pesua, mutta ei kestä sitä. Tälle alueelle eivät vaikutusmahdollisuuteni ulotu. – Lienee viisainta odottaa. Odotan vain, että mainittu vaate jonain päivänä kävelee itse tiehensä.

Turhamaisuutta et siis osoita itsesi verhoamisessa. Valokuvissa poseeraat kuitenkin ylen mielelläsi. Tosin niissä roikkuu seuranasi tavallisesti joku iso kala pyrstö maata viistään. Valokuvatun kalan paino, pituus ja saantipäivä on huolellisesti merkattu muistiisi. Mahdattokohan muistaa lastesi syntymäpäivät ja -päivät yhtä tarkasti?

Terveysterroristit ovat julistaneet, että seeleni estää härs-

kiintymistä ja vanhenemista. Lisäksi on tehty tiettäväksi, että seeleniä saa merikalasta. Onko olemassa parempaa syytä lähteä hakemaan lohta Lapista?

Useimmiten pyyntimatksia suuntautuu Tapiolan tanhuville. Mikäli Teno kuitenkin osoittaa "ahdasmielisyyttä" kuten entinen Hollolan likka, eikä suo sulle antiaan, olet vaivoja ja valuuttaa säästämättä suunnannut matkasi kohti Jäämeren hyistä ulappaa. Sieltäpä oletkin sitten tuonut kotitilaisiksi saaliin, joka peruskoulun uudenkin matematiikan mukaan on harvinaisen arvokas.

Mutta onhan totta kansan suussa jo kulunut lause – nyt hieman muunneltuna: kyllä lohi on aina hintansa väärti.

Kiitos vielä kerran, että olet ollut opettajani kalastuksen kuoppaisella tiellä. Ehkä olen jo siirtynyt ala-asteelta yläasteelle, mutta päästötodistusta en sentään vielä taida saada. Mutta nyt joka tapauksessa vietämme penkinpajaisia. Ja silloinhan sekä opettajat että oppilaat voivat ottaa pieniä neuvoa antavia.

Siis – maljasi – opettaja.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15.-16.7.2006

Stipendit ja apurahat jälleen haussa

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimiva **Arvo Kukon rahasto** on jakanut useana viime vuonna apurahoja. Niin myös tänäkin kesänä. Rahaston sääntöjen mukaisesti stipendiä voi hakea humanistisia tieteitä tai musiikkia opiskelevat tai tutkivat henkilöt. Edesmennyt maisteri Reino O. Kukko, joka perusti rahaston sankarivainajaveljensä Arvo Kukon muiston kunniottamiseksi on lahjakirjassa edellyttänyt, että miespuolisten hakijoiden tulee antaa selvitys varusmiespalveluksen suorittamisesta tai ainakin selvitys siitä, miten aikoo ko. palveluksen suorittaa tai sel-

vitys siitä että terveydellistä syistä on vapautettu varusmiespalveluksen suorittamisesta. Tästä rahastosta myönnetään apurahoja äidinkielen tai musiikin opiskelijoille. Molemmissa rahastoissa sääntönä on, että hakijan esivanhemmista vähintään toisen tulee omata sukujuuret Vpl. Pyhäjärvelle. Hakuohjeet ovat yhteiset:

1. Vapaamuotoinen hakemus, jonka voi kohdistaa samalla hakemuksella molempiin rahastoihin.
2. Hakijan henkilötiedot ja sidonnaisuus pyhäjärveläisyteen.
3. Lyhyt selostus tähänastisista opinnoista ja missä

vaiheessa aikoo valmistua.

4. Hakijan osoitiedot, puhelinnumero ja pankkiyhteys.

Hakemus tulee toimittaa Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle osoitettuna kesäkuun 15. päivään 2006 mennessä osoitteella Reino Äikiä, Nokkamäentie 256, 32700 Huittinen. Hakemuksen voi toimittaa myös sähköpostilla osoite reino.aikia@esane.fi tai faksilla, numero on (02) 566 218. Postitse tai faksilla lähetettävässä voi mukaan liittää edellä mainittuja liitteitä ja vaikka esim. valokuvan hakijasta mutta mikäli skanneria ei

ole käytettävissä sähköpostilla hyväksytään vapaa-muotoinen hakemus, josta ko. asiat käyvät selville. **Lyhyesti kertauksena hakuohjeet: kerro kuka sie out, millo sie out syntyt, mitä koulu sie käyt ja mikä siust tulou ison.**

Apurahat ja stipendit on jaettu Pyhäjärvi-juhlien päiväjullassa, siis tällä kertaa Huittisissa 16. 7. kello 14.00 alkavassa päiväjullassa. Jos hakija ei pääse ko. tilaisuuteen on se lähetetty suoraan pankkiin.

Mahdolliset tiedustelut Reino Äikiä matkapuhelin 040- 769 5775.

Pyhäkylän koulupiirin kuulumisia

Kirjatoimikunta kokoontui huhtikuun lopulla Kiikassa Kinnalan Koukulla, joka oli sinä viikonvaihteena järjestetyn Pirkanmaan Taidereittein yksi retkikohde.

Tarjolla oli mielenkiintoista nähtävää ja maukasta nautittavaa.

Päätöksiä kokouksessa tehtiin mm. kirjan perusrakenteesta, sekä aikataulutettiin rahoitus-, taitto- ja painatusaikatauluja.

Kirjan aineistoa on jo runsaasti koossa. Aukko-paikoja kuitenkin löytyy talokohtaisten tietojen tarkistuksessa vielä runsaasti. Niiden paikkaamisella alkaa olla jo kiire.

Kirjatoimikunta toivookin ripeitä toimenpiteitä kaikilta, joilla vielä on tietoja tai valokuvia lähettämättä, tai joilta lisätietoja toimikunnan toimesta pyydetään. Ki-

toksia kaikille tähänastisesta vaivannäöstänne.

Parempi myöhäänkin

Pientä tuuppausta ja rohkaisua saatuaan Kirjatoimikunta päätti kokouksessaan Koukulla yksimielisesti: Ryhdytään vihdoin toimenpiteisiin Pyhäkylän koulupiirin omien Kotisivujen hankkimiseksi. Hankkeen toteuttamiseksi selvitetään yhteistyömahdollisuuksia Vpl Pyhäjärvi-säätiön, Työvoimahallinnon ja Kari Hämäläisen kanssa.

Kirjatoimikunta ottaa mielellään vastaan vihjeitä ja toiveita Kotisivujen rakenteesta ja sisällöstä. Ne voi lähettää Toivo Hinkkaselle, Koulutie 1 as 1, 38300 Kiikka tai sähköpostilla: larjava@kopteri.net

Koulupiirikokous?

Monet ovat jo ehtineet kysellä, koska pidetään seuraava koulupiirikokous?

Toimikunta päätti yksimielisesti: Yleinen koulupiirikokous järjestetään vasta syksyllä, su 29. 10. 2006. Kellonaika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Tavoitteena on, että silloin toimikunnalla olisi esittää tarkempaa tietoa kirjan koosta ja markkinoinnista, yms.

Virkistävää ja turvallista kevätsiivouksen ja kunnan kokennuksen aikaa toivotaan!

PYHÄKYLÄN KOULUPIIRIN KIRJATOIMIKUNTA



Kirjatoimikunta kokouksessaan vasem. Irma Pietilä (o.s. Pärssinen), Kalevi Lappalainen, Arvo Pärssinen, Oiva Kaasalainen, Erkki Pärssinen, Matti Ahvonen, Niina Pitkänen ja Orjo Pärssinen.

Mielenkiintoisia asioita

Alakylän-Kahvenitsan koulupiirin kirjatoimikunta on saanut kiitettävästi kokoon aineistoa kyläkirjaa varten. Vielä kuitenkin ehtii mukaan, lyhyitä juttuja kylän tapahtumista ja henkilöistä ehkä sopivin valokuvien täydennettyä toivotaan vielä lisää. On koetettava saada aineisto ensin kasaan, minkä jälkeen voidaan se järjestellä ja ryhtyä kirjaksi kokoaan. Olemme saaneet hyvältä asiantuntijatahalta pitkälle kylliemen menneisyyteen ulottuvaa "Vanhojen asiakirjojen kertomaa" arvokasta tietoa. Myöskin pyrimme kirjassamme kertomaan vähän sodan jälkeisistä tapahtumista "mitä silloin ja mitä nyt", vastata kysymyksiin, joita varsinkin nuorempi sukupolvi meille esittää

kotiseutumatoilla ollesamme. Uskomme, että saamme kirjaan kootuksi mielenkiintoista tietoa menneiden sukupolvien vaiheista, menetetyt kotiseudun toiminnoista ja ihmisistä siellä. Teillä, hyvä koulupiirimme asukkaat on vielä hyvä tilaisuus täydentää tietojamme lähettämällä meille kyläkirjaan tarkoitettuja tietoja osoitteella Erkki Pärssinen, Ruotsilankyläntie 239, 38300 Kiikka, puh. 03-5135, 0500 755 981, sähköp. erkki.parssinen@surfeu.fi tai Oiva Kaasalainen, Kannintie 7, 38210 Vammala, puh. 050 326 388, sähköp. oiva.kaasalainen@kopteri.net tai muille kirjatoimikunnan jäsenille tässä lehdessä aikaisemmin olleisiin osoitteisiin.

E.P.

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **Tenkanen-Tengén Sukuseura ry. kokoontuu sukkokoukukseen ja 50-vuotissukujuhlaan** Liedon Vanhalinnassa, Vanha Härkätie 111, sunnuntaina 18. kesäkuuta 2006. Kokous alkaa klo 12.00, ilmoittautuminen ja tulokahvit klo 11:stä alkaen. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokouksen jälkeen sukuseuran tarjoama juhla-lounas, minkä jälkeen n. klo 15.00 tutustumme Vanhalinnan kulttuuritarjontaan. Noin klo 17.00 alkaa sukujuhla. Lounasvarausten vuoksi tilaisuuteen pyydetään ilmoittautumaan 31. 5. mennessä Terhi Tenkaselle (puh. iltaisin 050 482 1125/sähköposti terhitenenkanen@hotmail.com).

■ **Kalamajan, Montruan ja Pöhlön kylien jakokunnan vuosikokous ja kesätapaaminen** on lauantaina 1. 7. klo 12.00 Äetsän Keikyässä Elvi ja Esko Pohjolaisella, osoitteessa Paanakedontie 6. Puh. 03-513 3156, 050 300 1722. 60 vuotta täyttävä tämän kyläseuran kesäiseen kokoontumiseen. Tervetuloa yksin, yhdessä suvuttain. Toimikunta.

■ **Vullien sukuseura järjestää 6.-9.7.2006 sukumatkan Karjalaan Sakkolaan ja Pyhäjärvelle.** Torstaisen menomatkan jälkeen majoitumme Kiviniemeen, hotelli Losevskajaan. Seuraavan päivän vietämme kotiseutukierroksilla ja tutustumme sukumme asuinalueisiin. Lauantaina voivat halukkaat jäädä jatkamaan kotiseutumatkoja paikallisilla kulkuvälineillä. Loput ryhmästä lähtevät heti aamiaisen jälkeen bussilla kohti Pietaria ja sen lähialueita, joihin tutustutaan päivän aikana (lisämaksusta). Illaksi palaamme takaisin Kiviniemeen, jossa vietämme yhteistä iltaa ja vapaata ohjelmaa. Sunnuntai aamiaisen jälkeen lähdemme kotimatalle. Ennen rajaa tutustumme vielä sotiimme taistelupaikkoihin ja Viipurin torielämään. Takaisin kotona olemme myöhään illalla. Tervetuloa matkallemme mukaan sukuun kuuluvat ja ystävät. Tiedustelut ja ilmoittautuminen 6. 6. 2006 mennessä sukuseuran puheenjohtaja Pekka Vulli, Vähänummentie 6, 13720 PAROLA. P.03-6372446, GSM 050 5494878. E-mail. pekka.vulli@virpi.net.

Myytävänä

Pyhäjärven kansallispuku koruineen. Koko 41-42 uutta vastaava. Hinnasta voidaan sopia. Puh. 03-3420 053.

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme kesäkuun numero

tehdään 15. 6. 2006.

Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 5. 6. 2006 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Vastaava toimittaja
Erkki Pärssinen
Ruotsilankyläntie 239
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150
erkki.parssinen@surfeu.fi

Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551
salme.rintala@netti.fi

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esane.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy,
Kokemäki



vpl. Pyhäjärvi

Tilausalomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tätä lomaketta voivat käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilauhinta 20 euroa/vuosi

Tilaajan nimi _____

Osoite _____

Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle
Reino Äikiälle os. 32700 Huittinen.